Enw'r Ymgeisydd	Rhif y Ganolfan	Rhif yr Ymgeisydd

CYD-BWYLLGOR ADDYSG CYMRU

Tystysgrif Gyffredinol Addysg Uwchradd

WELSH JOINT EDUCATION COMMITTEE

General Certificate of Secondary Education

165/68

HANES

MANYLEB B: ASTUDIAETHAU MANWL A THEMATIG AC ASTUDIAETHAU O DDATBLYGIAD O AGWEDDAU AR HANES CYMRU/LLOEGR A'R BYD

PAPUR 2

ASTUDIAETH O DDATBLYGIAD

18 – TROSEDD A CHOSB, tua 1530 ac ymlaen

A.M. DYDD IAU, 15 Mehefin 2006

(1 awr 20 munud)

Cwestiynau a atebwyd	Swyddfa'n unig
Cwestiwn	30
Cwestiwn	30
CYFANSWM	60

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Ysgrifennwch eich enw, rhif y ganolfan a'ch rhif ymgeisydd yn y blychau ar ben y dudalen hon.

Atebwch **ddau** gwestiwn yn unig.

Ysgrifennwch eich atebion ar y llinellau yn y llyfryn hwn. Defnyddiwch dudalennau ychwanegol os nad yw'r llinellau a ddarparwyd yn y llyfryn hwn yn ddigon. Ysgrifennwch eich enw ar bob tudalen ychwanegol a nodwch yn glir rif y cwestiwn rydych yn ei ateb. Rhowch eich tudalennau ychwanegol y tu mewn i'r llyfryn hwn.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Dangosir nifer y marciau sydd ar gael mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran-gwestiwn.

Cewch farciau am ansawdd eich cyfathrebu ysgrifenedig.

I ennill y marciau llawn ar gyfer unrhyw gwestiwn, rhaid i'ch atebion fod yn berthnasol a rhaid iddynt wneud defnydd llawn o'r wybodaeth a ddarparwyd.

Ym mhob achos dylech gefnogi eich atebion trwy gyfeirio at eich gwybodaeth a'ch dealltwriaeth o'r pwnc a ddewiswyd.

Ni roddir tystysgrif i ymgeisydd a geir yn ymddwyn yn annheg yn ystod yr arholiad.

Examiner only
Arholwr yn unig

Atebwch **ddau** *gwestiwn yn unig*.

1. Mae'r cwestiwn hwn yn sôn am drosedd a'i achosion.

Astudiwch y wybodaeth isod ac yna atebwch y cwestiynau sy'n dilyn. [30]

GWYBODAETH

Mae trosedd a'i achosion wedi newid dros y canrifoedd. Mae'r darlun hwn yn dangos pedwar o bobl yn cael eu llosgi wrth y stanc am heresi yn yr unfed ganrif ar bymtheg.

Examiner only
Arholwr yn unig

(a) Beth oedd heresi yn yr unfed ganrif ar bymtheg? [2]

(b) Disgrifiwch sut y gwnaeth mudiad Rebeca arwain at drosedd yn hanner cyntaf y bedwaredd ganrif ar bymtheg. [4]

Examiner only
Arholwr yn unig

(c) Eglurwch pam y daeth smyglo'n drosedd gyffredin yn y ddeunawfed ganrif. [6]

Examiner only
Arholwr yn unig

(ch) Pam y daeth troseddau cludiant yn fwyfwy cyffredin ar ddiwedd yr ugeinfed ganrif? [8]

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Examiner only
Arholwr yn unig

(d) A yw achosion trosedd wedi aros yr un fath drwy'r amser o gyfnod y Tuduriaid hyd heddiw?
(*Yn eich ateb efallai yr hoffech ystyried problemau crefyddol, trachwant, diweithdra, pwysau'r gymdeithas fodern neu unrhyw ffactor perthnasol arall.)* [10]

Examiner only
Arholwr yn unig

Trosodd.

Examiner only
Arholwr yn unig

2. Mae'r cwestiwn hwn yn sôn am blismona (*policing*) a dulliau o frwydro'n erbyn trosedd.

Astudiwch y wybodaeth isod ac yna atebwch y cwestiynau sy'n dilyn. [30]

GWYBODAETH
Mae dulliau plismona wedi newid yn sylweddol dros y canrifoedd. Mae'r darlun hwn yn dangos *Charley* yn yr ail ganrif ar bymtheg.

Examiner only
Arholwr yn unig

(a) Beth oedd *Charley* yn yr ail ganrif ar bymtheg? [2]

(b) Disgrifiwch sut y cyfrannodd y brodyr Fielding i'r dulliau o ddal troseddwyr yn y ddeunawfed ganrif. [4]

(c) Eglurwch sut y gwellodd dulliau o blismona rhwng 1829 a 1900. [6]

Examiner only
Arholwr yn unig

(ch) Pa mor bwysig oedd y defnydd o dechnoleg gan yr heddlu yn yr ugeinfed ganrif? [8]

Examiner only
Arholwr yn unig

(d) A fu'r dulliau o frwydro'n erbyn trosedd yn llwyddiannus bob amser o gyfnod y Tuduriaid hyd heddiw?
(*Yn eich ateb efallai yr hoffech ystyried Ynadon Heddwch a chwnstabliaid y Tuduriaid, Ceidwaid Bow Street, Peelers, gwasanaethau arbenigol yr heddlu neu unrhyw ffactor perthnasol arall.)* [10]

Examiner only
Arholwr yn unig

Trosodd.

Examiner only
Arholwr yn unig

3. Mae'r cwestiwn hwn yn sôn am gosbi.

Astudiwch y wybodaeth isod ac yna atebwch y cwestiynau sy'n dilyn. [30]

GWYBODAETH
Mae'r dulliau a ddefnyddiwyd i gosbi troseddwyr wedi newid yn sylweddol dros y canrifoedd. Mae'r darlun hwn yn dangos menyw yn cael ei chosbi'n gyhoeddus.

Examiner only
Arholwr yn unig

(a) Beth oedd y rhigod (*pillory*)? [2]

(b) Disgrifiwch y gosb o drawsgludo. [4]

Examiner only
Arholwr yn unig

(c) Eglurwch y datblygiadau mewn diwygio'r carcharau yn y bedwaredd ganrif ar bymtheg. [6]

Examiner only
Arholwr yn unig

(ch) Pa mor bwysig oedd diddymu'r gosb eithaf yn y 1960au? [8]

Examiner only
Arholwr yn unig

(d) A fu'r dulliau o gosbi troseddwyr yn llwyddiannus bob amser o gyfnod y Tuduriaid hyd heddiw?
(*Yn eich ateb efallai yr hoffech ystyried cyffion traed a fflangellu, trawsgludo a dienyddio cyhoeddus, y system wahanu a'r system dawel, profiannaeth a gwasanaeth cymunedol neu unrhyw ffactor perthnasol arall.)* [10]

Examiner only
Arholwr yn unig